

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII **JAWNE**

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

UŻYCIE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII (Skrypt wykładu)

BIBLIOTEKA NAUCZONA AGO WP
Katedra Taktyki Wojsk Rakietowych i Artylerii
Egz. Nr 1

44303

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1981

JR

(216)

nr 00000

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

JAWNE

Egz. Nr 1

Tylko dla nauczycieli akademickich

UŻYCIE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

(Skrypt wykładu)

BIBLIOTEKA NAUCZOWA AGN WP
Katedra Taktyki Wojsk Rakietowych i Artylerii
Sz. 00000

44303

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1981

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII

JAWNE

"ZATWIERDZAM"
SZEŃ KATEDRY
TAKTYKI WOJSK RAKIETOWYCH
I ARTYLERII

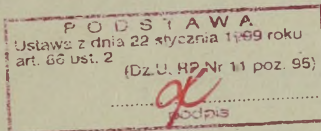

Egz.nr ...

płk doc.dr hab. Tadeusz KRZEMIEN

Tylko dla nauczycieli
akademickich

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

UŻYCIE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

/Skrypt wykładu/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych
Nr ewid.

44303

KIEROWNIK ZAKŁADU OPERACYJNEGO
KATEDRY TAKTYKI WOJSK
RAKIETOWYCH I ARTYLERII

płk dr Stanisław OBLUSKI

S P I S T R E Ś C I

str.

W S T Ę P
I. ZADANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRON-
NEJ ARMII
II. SKŁAD I MOŻLIWOŚCI BOJOWE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII
W OPERACJI OBRONNEJ ARMII
1. Możliwości wojsk raketowych
2. Możliwości artylerii
3. Możliwości środków przeciwpancernych
III. PRZYGOTOWANIE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII DO OBRONY
1. Przygotowanie danych i propozycji użycia wojsk rakie-
towych i artylerii niezbędnych dowódcy armii do pod-
jęcia decyzji
2. Planowanie użycia wojsk raketowych i artylerii.....
3. Stawianie zadań wojskom raketowym i artylerii oraz
ich rozwinięcie i rozmieszczenie
IV. ZASADY DZIAŁANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPE-
RACJI OBRONNEJ ARMII
1. Użycie wojsk raketowych i artylerii w kontrprzygo-
towaniu
2. Użycie wojsk raketowych i artylerii podczas wyko-
nywania armijnego przeciwuderzenia

Z A Ł Ą C Z N I K I

1. Zadania wojsk raketowych i artylerii w operacji obron-
nej armii.
2. Skład bojowy wojsk raketowych i artylerii armii.
3. Określenie potrzebnej ilości rakiet jądrowych i konwen-
cjonalnych na operację obronną armii.

4. Określenie możliwości artylerii w operacji obronnej armii.
5. Wartości średniego współczynnika skuteczności środków przeciwpancernych.
6. Plan użycia wojsk raketowych i artylerii w operacji obronnej armii.
7. Zadania wojsk raketowych i artylerii podczas przeciwuderzenia.
8. Charakterystyka artyleryjskiego kontrprzygotowania w operacjach obronnych Armii Radzieckiej w czasie drugiej wojny światowej.

W S T Ę P

Armia może przejść do obrony zarówno na początku jak i w toku wojny, zawczasu bez styczności ze zgrupowaniami uderzeniowymi nieprzyjaciela lub pod ich bezpośrednim oddziaływaniem, oraz w warunkach użycia broni jądrowej, jak i konwencjonalnych środków rażenia. We wszystkich wypadkach broniące się wojska powinny spowodować znaczne straty u nieprzyjaciela, zerwać lub odeprzeć jego natarcie, utrzymać ważne rejony terenu, zyskać na czasie i stworzyć dogodne warunki dla przejścia do natarcia.

Cel operacji obronnej armii osiąga się wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów wojsk. Główną siłą rażenia na szczeblu armii są między innymi wojska raketowe i artyleria.

Niezależnie od sposobu rozpoczęcia wojny, czasu i warunków przejścia wojsk armii do obrony, działania wojsk raketowych i artylerii powinny być zaplanowane i zorganizowane tak, aby operację obronną armii można było prowadzić w zależności od warunków - zarówno z użyciem jak i bez użycia broni jądrowej, ponadto aby zapewniały płynne przejście do późniejszych działań zaczepnych.

I. ZADANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Zadania wojsk raketowych w operacji obronnej armii zależą głównie od celu operacji obronnej, zakresu zadań wykonywanych środkami frontu w pasie armii oraz ich możliwości bojowych.

Wojska raketowe dysponując dużą mocą i dokładnością uderzeń, znacznym zasięgiem i możliwościami stosowania szerokiego manewru są w stanie w krótkim czasie w sposób zdecydowany wpływać na przebieg bitwy.

nacierających wojsk /ogień z zakrytych stanowisk ogniowych/
jak i zwalczania broni pancernej nieprzyjaciela /artyleria
przeciwpancerna i PPK/. W operacji obronnej artyleria wykonuje
następujące zadania:

- zwalcza środki napadu jądrowego, artylerię i czołgi nie-
przyjaciela;
- zwalcza główne zgrupowanie jego wojsk na podejściach do
obrony, podczas podchodzenia do przedniego skraju i na rubie-
żach rozwinięcia;
- wspiera działania bojowe wojsk broniących pasa przesłania-
nia, przedniej pozycji i pozycji ubezpieczeń bojowych;
- uczestniczy w kontrprzygotowaniu;
- odiera ataki czołgów i piechoty nieprzyjaciela, niszczy
go podczas włamania w obronę;
- wykonuje artyleryjskie przygotowanie i wsparcie działań
bojowych wojsk podczas kontrataków i armijnego przeciwuderzenia;
- zwalcza desanty powietrzne i środki radioelektroniczne
oraz stanowiska dowodzenia i obiekty tyłowe w granicach zasięgu
ognia;
- osłania swoim ogniem skrzydła i luki między związkami /od-
działami/ i wyłomy powstałe w wyniku uderzeń jądrowych nieprzyja-
ciela.

Zadania wykonywane przez wojska raketowe i artylerię w ope-
racji obronnej armii przedstawia załącznik nr 1. *zad. w okwiesach*

II. SKŁAD I MOŻLIWOŚCI BOJOWE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

Skład wojsk raketowych i artylerii armii oraz ich możliwo-
ści w czasie przejścia do obrony zależą głównie od warunków w ja-
kich organizuje się obronę i zadań postawionych armii. Należy

pamiętać, że obrona jest czasowym i wymuszonym rodzajem działań, a zatem skład bojowy oraz normy przydziału środków nie wiele będą odbiegać od składu bojowego i norm typowych dla armii prowadzącej operację zaczepną.

Armia broniąca się na głównym kierunku może posiadać: armijną brygadę rakiet operacyjno-taktycznych, armijną brygadę artylerii armat, armijny pułk artylerii przeciwpancernej, trzy samodzielne dywizjony artylerii haubic oraz dywizjony rakiet taktycznych i artylerię czterech-pięciu i więcej dywizji /w tym 1-2 DPanc/. Ogółem w armii posiadającej trzy DZ i ^{jedną} dwie DPanc może być 24-28 wyrzutni, 650-740 dział, moździerzy i wyrzutni artylerii raketowej /24-28 dywizjonów artylerii dywizyjnej i armijnej/ i 240-246 granatników, dział przeciwpancernych i PPK /nie licząc wyrzutni PPK rozmieszczonych na BWP/. Skład bojowy wojsk raketowych i artylerii przedstawia załącznik nr 2. ^{ciop. 1}

1. Możliwości bojowe wojsk raketowych

Możliwości bojowe wojsk raketowych w głównej mierze zależą od liczby posiadanych wyrzutni i przydzielonych na operację rakiet - ich rodzaju i mocy ładunków jądrowych.

Wojska raketowe armii jednym startem rakiet są w stanie zniszczyć 2-3 dywizjony pocisków raketowych "Lance" i rozbić jedną-dwie dywizje nieprzyjaciela^{x/}. We współdziałaniu z lotnictwem wojska raketowe mogą rozbić zgrupowanie uderzeniowe nie-

x/ Dane te otrzymano przy następującym założeniu:

- ilość uderzeń w salwie 22-26;
- dla zniszczenia dpr "Lance", potrzeba 2-3 uderzeń, dywizji 10-12 uderzeń;
- dla zniszczenia 2-3 dpr "Lance" 4-9 uderzeń;
- dla zniszczenia 1,5 dywizji 18-18 uderzeń.

Razem 22-27 uderzeń

przyjaciela w sile do kprpusu armijnego i zerwać jego natarcie.

Kolejnym decydującym czynnikiem określającym możliwości wojsk raketowych jest liczba ładunków jądrowych przydzielonych armii na operację. Potrzebną ilość ładunków jądrowych określa się na podstawie wielkości zgrupowania, którego uderzenie trzeba będzie odeprzeć.

Przyjmując, że w paśmie obrony armii nieprzyjaciel może nacierać dwoma zgrupowaniami /każde w składzie do korpusu armijnego/ będzie on miał 2-3 dywizjony pocisków raketowych "Lance" i 6-7 dywizji w tym dwie pancerne. W tym wypadku aby osiągnąć cel operacji obronnej należy przede wszystkim zmniejszyć możliwości nieprzyjaciela w wykonaniu uderzeń jądrowych i uderzeń związkami pancernymi.

Przyjmując również powyższe założenie za typowe lub zbliżone do niego, armia winna otrzymać na operację obronną około 50 ładunków jądrowych i podobną ilość rakiet z ładunkiem konwencjonalnym. Ponadto front swoimi środkami winien zwalczać co najmniej dwie dywizje, baterie pocisków raketowych "Pershing", stanowiska dowodzenia i składy amunicji jądrowej występujące na szczeblu grupy armii^{x/}.

Określanie potrzebnej ilości rakiet z ładunkiem jądrowym i konwencjonalnym przedstawia załącznik nr 3. *diag. 2*

Przydzielone na operację rakiety dzieli się według poszczególnych zadań operacji - zerwanie /osłabienie/ natarcia nieprzyjaciela, wykonanie kontrprzygotowania oraz niszczenia jego sił

x/ Do kalkulacji przyjęto:

- front swoimi środkami zwalcza: bpr "Pershing", bpr "Nike", SD i składy amunicji jądrowej występujące na szczeblu grupy armii oraz dwie dywizje z drugiego rzutu korpusów;
- armia swoimi środkami zwalcza: bpr "Lance", bpr "Hawk" SD i składy amunicji jądrowej występujące na szczeblach korpusów, trzy dywizje pierwszego rzutu oraz dwie dywizje w rejonach włamania w czasie wykonywania przeciwuderzenia.

w rejonach ewentualnego włamania i wykonania armijnego przeciwuderzenia^{x/}.

Dokonanie uzasadnionego podziału rakiet jest jednym z trudniejszych zadań zwłaszcza w sytuacji gdy armia przechodzi do obrony w toku operacji zaczepnej. W takiej sytuacji armia dysponuje zazwyczaj ograniczoną ilością rakiet a większość rakiet wydzielonych na operację obronną jest dostarczana sukcesywnie w toku jej trwania. Nie mniej na podstawie doświadczeń z szeregu ćwiczeń można stosować niżej podany orientacyjny podział rakiet:

- 50-60% na zerwanie /osłabienie/ natarcia nieprzyjaciela /w tym kontrprzygotowanie/;
- 30-35 % na niszczenie nieprzyjaciela w rejonie włamania - wykonanie /przeciwuderzenia
- 10-15 % w rezerwie dowódcy armii.

Rakiety taktyczne rozdziela się między poszczególne dywizje. Dywizjom broniącym się na kierunku głównego wysiłku przydziela się po 4-6 rakiet z ładunkiem jądrowym i podobną ilość z ładunkiem konwencjonalnym.

2. Możliwości bojowe artylerii

Możliwości bojowe artylerii określa się biorąc za podstawę jej skład bojowy i ilość przydzielonej na operację amunicji.

Podczas określenia możliwości artylerii w obronie należy pamiętać, że nacierające wojska nieprzyjaciela będą znajdowały się w zasadzie poza ukryciami. W tych warunkach dywizjon artylerii wykonując stały ogień zaporowy /900 m/ ruchomy ogień zaporowy 450 m/ lub ześrodkowanie ognia /do 18 ha/ jest w stanie porazić

x/ Oprócz omówionych zasad należy pamiętać, że w warunkach prowadzenia operacji obronnej bez użycia broni jądrowej /I UJ - nie było wykonywane/ zasady podziału będą podobne jak w operacji zaczepnej: wydziela się 50-60 % limitu na wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego; 10 % pozostawia w rezerwie dowódcy armii; 30-40 % przeznaczają na wykonanie pozostałych zadań.

zasadnicze siły kompanii piechoty /czołgów/ rozwiniętej w ugrupowaniu bojowym. Dywizjon artylerii raketowej jedną salwą 60-90 ha jest w stanie razić zasadnicze siły batalionu nieprzyjaciela na rubieży rozwinięcia.

Wariant określenia możliwości artylerii armii w obronie przedstawia załącznik nr 4.

Przy określaniu niezbędnych potrzeb w artylerii uwzględnia się, że dla skutecznego odparcia natarcia nieprzyjaciela konieczne jest aby każdy pułk pierwszego rzutu organizujący obronę na kierunkach głównych wysiłków dywizji posiadał pułkową grupę artylerii /PGA/ w składzie 2-3 dywizjonów. Pozwala to wspierać walkę poszczególnych batalionów jednym dywizjonem oraz mieć jeden dywizjon w bezpośredniej dyspozycji dowódcy pułku. Pułki broniące się na innych kierunkach będą działały z zasady tylko z artylerią organiczną.

Wskazane jest również żeby dowódca dywizji posiadał do swojej dyspozycji dywizyjną grupę artylerii /DGA/ w składzie 2-4 dywizjonów artylerii dalekonośnej i raketowej. Są one przeznaczone do zwalczania artylerii, stanowisk dowodzenia, odwodów nieprzyjaciela i wzmocnienia ognia PGA. Stąd dywizję organizującą obronę na kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela należy wzmocnić minimum 2-4 dywizjonami artylerii. Dywizji broniącej drugorzędnego kierunku w zasadzie nie przydziela się artylerii wzmocnienia.

W obronie, szczególnie w działaniach prowadzonych bez użycia broni jądrowej, tworzy się również armijną grupę artylerii /AGA/ w składzie 4-6 dywizjonów artylerii. Dla wygody dowodzenia i współdziałania grupę można podzielić na podgrupy, których będzie zwykle dwie /odpowiednio do liczby dywizji broniących się na kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela/. W wypadku

wzmocnienia armii brygadą /pułkiem/ artylerii raketowej może być utworzona armijna grupa artylerii raketowej /AGAR/ w składzie 3-4 dywizjonów.

Głównym zadaniem AGA jest zwalczanie taktycznych środków napadu jądrowego, artylerii i stanowisk dowodzenia. Wzmacnia ona ogień artylerii związków taktycznych pierwszego rzutu podczas kontrprzygotowania, odpierania natarcia głównych zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela oraz w czasie wykonywania armijnego przeciwuderzenia.

Jeżeli więc na głównym kierunku będą broniły się dwie dywizje, to wzmacniając każdą z nich 2-4 dywizjonami artylerii i tworząc AGA z armijnej brygady artylerii, armię należy wzmocnić conajmniej brygadą artylerii.

Zużycie amunicji dla artylerii określa się na podstawie przewidywanych zadań operacji. Z obliczeń oraz doświadczeń z wielu ćwiczeń wynika, że armia broniąca się na kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela może otrzymać na operację obronną 3-4 jednostki ognia.

Przydzielaną amunicję dzieli się wg zadań operacji obronnej:

- na rażenie podchodzącego nieprzyjaciela 0,5-0,7 jo;
- na wykonanie kontrprzygotowania 0,8-1,0 jo;
- na odparcie natarcia nieprzyjaciela 1,0-1,5 jo;
- na wsparcie armijnego przeciwuderzenia 0,5-0,6 jo;
- w rezerwie dowódcy armii 0,2-0,2 jo.

Razem 3,0-4,0 jo

Dokonany na początku operacji podział rakiet i amunicji artyleryjskiej na zadania armii oraz na dywizje udokładnia się z dnia na dzień zgodnie z powstałą sytuacją i decyzją dowódcy armii.

3. Możliwości środków przeciwpancernych

Dla określenia możliwości środków przeciwpancernych wykorzystujemy współczynnik skuteczności środków przeciwpancernych zwany inaczej współczynnikiem wymaganego stosunku liczby środków przeciwpancernych do środków opancerzonych^{x/}.

Dla orientacyjnych obliczeń przyjmuje się średni współczynnik skuteczności środków przeciwpancernych, który wynosi:

- przy zwalczaniu czołgów - 2,0;
- przy zwalczaniu transporterów opancerzonych - 3,0.

Należy to rozumieć w ten sposób, że stosunek własnych środków przeciwpancernych do czołgów nieprzyjaciela przyjmuje się 1:2 i transporterów opancerzonych 1:3.

Wartość średniego współczynnika skuteczności środków przeciwpancernych przedstawia załącznik nr 5, natomiast możliwości bojowe artylerii przeciwpancernej i PPK armii podczas zwalczania broni pancernej nieprzyjaciela tabela 1.

Tabela 1

Środki przeciwpancerne	Ilość w armii: - DZ -3 - DPanc-2 - pappanc 1	Średnie możliwości niszczenia czołgów	
		Operacyjny współczynnik skuteczności	Ilość zniszczonych czołgów
1	2	3	4
SPG-9	36	1,4	50
PPK na BRDM	66	2,2	145
PPK przenośna	36	2,0	72
85 mm A	108	mm 1,2	129
Razem	246		396

x/ Współczynnik skuteczności środków przeciwpancernych jest to taki stosunek liczby atakujących czołgów i innych środków opancerzonych nieprzyjaciela /Ncz/ do liczby środków przeciwpancernych dowolnego typu /Nppanc/, który zapewnia odparcie ataku czołgów z zakładanym stopniem prawdopodobieństwa p=0,9.

$$\text{Wsp. skut.} = \frac{N_{cz}}{N_{sr} \cdot p_{panc}}$$

Z tabeli 1 wynika, że armia organicznymi artyleryjskimi środkami przeciwpancernymi może zniszczyć czołgi około dwóch dywizji, a po uwzględnieniu części czołgów i BWP do obrony przeciwpancernej możliwości te znacznie wzrosną.

Współczesna obrona winna być zdolna do przeciwstawienia się zmasowanym uderzeniom zgrupowań pancernych nieprzyjaciela. Dla niszczenia przerywających się zgrupowań pancernych nieprzyjaciela, armia powinna posiadać silne odwody przeciwpancerne, które będą użyte we współdziałaniu z wojskami drugich rzutów i oddziałami zaporowymi. Mogą one być użyte do:

- wzmocnienia obrony przeciwpancernej pułków pierwszego rzutu;
- niszczenia czołgów, które przerwały się w głąb obrony;
- zabezpieczenia ogniowego luk i skrzydeł;
- wzbronienia zajęcia rejonów, na które nieprzyjaciel wykonał uderzenia jądrowe.

Armijne odwody przeciwpancerne winny być zdolne do odparcia nacierających zgrupowań nieprzyjaciela na jednym-dwóch kierunkach /każde w sile do brygady pancernej/. ██████████

██████████. Dla odparcia ataku brygady pancernej posiadającej w swoim składzie dwa bataliony czołgów /108 czołgów/ i wyprowadzenia z walki 50 % czołgów należy użyć co najmniej pułku artylerii przeciwpancernej. W wypadku konieczności jednoczesnego odpierania uderzeń nieprzyjaciela na dwóch kierunkach, armię powinno się wzmocnić dodatkowo pułkiem artylerii przeciwpancernej.

III. PRZYGOTOWANIE WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII DO OBRONY

Do zasadniczych przedsięwzięć w organizacji użycia i przygotowania wojsk raketowych i artylerii armii do operacji obronnej należą:

- podjęcie decyzji do ich użycia i postawienie zadań;
- wybór i przygotowanie rejonów stanowisk startowych /ogniowych/ oraz rozwinięcie na nich oddziałów rakiet i artylerii;
- przygotowanie uderzeń raketowych i systemu ognia artylerii;
- przygotowanie i dowóz rakiet oraz amunicji;
- organizacja dowodzenia i wszechstronnego zabezpieczenia działań bojowych.

Przygotowanie wojsk raketowych do obrony będzie zależało w poważnym stopniu od warunków przejścia do obrony - na początku lub w toku wojny, bez styczności z nieprzyjacielem lub pod jego bezpośrednim oddziaływaniem, w warunkach użycia broni jądrowej albo zwykłych środków rażenia.

W zależności od tych warunków przygotowanie wojsk raketowych i artylerii będzie miało różny charakter. W opracowaniu omówiono tylko ważniejsze momenty różniące się zasadniczo od stosowanych w przygotowaniu operacji zaczepnej.

1. Przygotowanie danych i propozycji użycia wojsk raketowych i artylerii niezbędnych dowódcy armii do podjęcia decyzji

Szef wojsk raketowych i artylerii dane i propozycje użycia wojsk raketowych i artylerii w operacji obronnej przygotowuje w oparciu o zamiar dowódcy armii, zadania otrzymane przez armię w dyrektywie dowódcy frontu oraz wytyczne szefa wojsk raketowych i artylerii frontu.

Szef wojsk raketowych i artylerii armii propozycje składa ustnie na podstawie mapy w skali 1 : 200 000 wraz z legendą. Do zasadniczych danych zawartych w propozycjach należą:

- Sposób użycia broni jądrowej przez środki frontu i wpływ użycia tej broni na wykonanie postawionych armii zadań;

- skład bojowy, możliwości wojsk raketowych i artylerii armii, stan i terminy dowozu rakiet;

- podział rakiet i amunicji wg zadań operacji i pomiędzy związki taktyczne;

- podział artylerii;

- użycie wojsk raketowych i artylerii w kontrprzygotowaniu, czas jego trwania, układ i wydzielone środki;

- użycie wojsk raketowych i artylerii podczas niszczenia wlamującego się nieprzyjaciela, wykonania kontrataków i przeciuderzeń;

- wykorzystanie artylerii w obronie przeciwpancernej, skład i zadania odwodu przeciwpancernego;

- gotowości wojsk raketowych i artylerii, rejony stanowisk startowych dla ABROT i stanowisk ogniowych dla AGA, sposób ich zajęcia i manewru oraz utrzymania i odtworzenia zdolności bojowej.

Zależnie od sytuacji i wymagań dowódcy armii propozycje szefa wojsk raketowych i artylerii mogą obejmować różne zagadnienia. Dokładne przygotowanie zasadniczego dokumentu jakim jest mapa z legendą pozwala nie tylko na wszechstronne przedstawienie możliwości bojowych wojsk raketowych i artylerii, ale po ich zatwierdzeniu i uzupełnieniu niezbędnymi elementami z decyzji dowódcy armii na szybkie przekształcenie ich w plan użycia wojsk raketowych i artylerii.

2. Planowanie użycia wojsk raketowych i artylerii

Na podstawie decyzji i zadań postawionych przez dowódcę armii dla wojsk raketowych i artylerii - szef wojsk raketowych i artylerii planuje:

- system uderzeń jądrowych i ognia artylerii w celu zniszczenia środków napadu jądrowego nieprzyjaciela, zerwania i odparcia jego natarcia, zniszczenia włamującego się nieprzyjaciela i wykonania przeciwuderzenia;

- wprowadzenie i rozwinięcie oraz manewr wojsk raketowych i artylerii;

- działanie odwodu przeciwpancernego;

- wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych;

Wyniki planowania zestawia się w planie użycia wojsk raketowych i artylerii, który jest częścią składową planu operacji. Plan taki sporządza się na mapie w skali 1 : 200 000 wraz z tekstową legendą.

Treść planu użycia wojsk raketowych i artylerii /graficzną/ przedstawia załącznik nr 6.

W warunkach ograniczonego czasu /gdy armia będzie przechodziła do obrony w toku operacji zaczepnej/ plan użycia wojsk raketowych i artylerii jako oddzielny dokument może być nie opracowywany a działania bojowe wojsk raketowych i artylerii planuje się na mapie dowodzenia wojskami raketowymi i artylerią z jednoczesnym odnotowaniem poszczególnych zagadnień w notatkach.

Zadania dla wojsk raketowych i artylerii ustala się i planuje zgodnie z zadaniami wojsk armii wg etapów ich wykonywania z uwzględnieniem przypuszczalnych kierunków natarcia nieprzyjaciela. Zadania te głównie dotyczą:

- zerwania /osłabienia/ przygotowywanego przez nieprzyjaciela natarcia;

- odparcia ataku nieprzyjaciela na przedni skraj;

- rozbicia wojsk nieprzyjaciela w głębi własnej obrony oraz wykonania kontrataków i armijnego przeciwuderzenia.

Uderzenia wojsk raketowych i ogień artylerii w celu zerwania lub osłabienia natarcia nieprzyjaciela, planuje się począwszy od granicznego ich zasięgu na zgrupowania uderzeniowe w rejonach ześrodkowania i drogach podejścia, rubieżach rozwinięcia oraz na przypuszczalne rejony stanowisk startowych i ogniowych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela.

Najskuteczniejszym sposobem zerwania lub osłabienia przygotowującego natarcia nieprzyjaciela jest kontrprzygotowanie^{x/}. Biorą w nim udział wojska raketowe, lotnictwo, artyleria związków taktycznych pierwszego rzutu, broniących się na kierunku jego prowadzenia, artyleria armijna i wzmocnienia armii oraz artyleria dywizyjna związków taktycznych drugiego rzutu.

W warunkach użycia broni jądrowej celem kontrprzygotowania /przy posiadaniu odpowiedniej ilości środków/ może być zerwanie przygotowywanego przez nieprzyjaciela natarcia i planuje się go wg dwóch zasadniczych wariantów:

- pierwszy - na wojska znajdujące się w rejonach ześrodkowania;

- drugi - na wojska rozwijające się, bądź już rozwinięte w ugrupowanie bojowe.

Jeżeli przewiduje się wykonanie kontrprzygotowania na podchodzące lub ześrodkowane zgrupowania nieprzyjaciela to udział

x/ Kontrprzygotowanie - jest to jednoczesne, silne uderzenie jądrowe /ogniowe/ na siły nieprzyjaciela przygotowujące się lub rozwijające do natarcia.

w nim zwykle bierze brygada rakiet operacyjno-taktycznych, lotnictwo i w miarę zasięgu - dywizjony rakiet taktycznych.

Wykonanie kontrprzygotowania na rejony ześrodkowania jest szczególnie korzystne, ponieważ zmasowanymi uderzeniami jądrowymi można związkom taktycznym nieprzyjaciela znajdującym się jeszcze na dalekich podejściach, zadać zdecydowane straty i tym samym zerwać ich natarcie na danym kierunku. Obiekty rażenia bronią jądrową wyznacza się orientacyjnie, uaktualniając je stopniowo w miarę podchodzenia wojsk nieprzyjaciela do rejonów ześrodkowania.

Jeżeli natomiast przewiduje się wykonanie kontrprzygotowania na wojska nieprzyjaciela bezpośrednio przed przednim skrajem obrony /rozwijające się lub rozwinięte/ to udział w nim biorą - wojska rakietowe /ABROT i drt/, artyleria i lotnictwo.

Najważniejszymi obiektami rażenia podczas kontrprzygotowania są: środki napadu jądrowego, główne zgrupowania uderzeniowe, a w nich - przede wszystkim związki taktyczne i oddziały pancerne, artyleria na stanowiskach ogniowych oraz ważniejsze stanowiska dowodzenia.

W warunkach nie stosowania broni jądrowej kontrprzygotowanie planuje się jedynie na rozwinięte lub rozwijające się w ugrupowanie bojowe wojska nieprzyjaciela bezpośrednio przed przednim skrajem obrony. Udział w nim bierze lotnictwo i artyleria. W tym wypadku dla lotnictwa planuje się zwalczanie środków napadu jądrowego i artylerii, ważniejszych stanowisk dowodzenia i wojsk zgrupowania uderzeniowego nieprzyjaciela znajdujących się poza zasięgiem ognia artylerii. Celem kontrprzygotowania w tych warunkach będzie zazwyczaj osłabienie siły pierwszego uderzenia nieprzyjaciela lub zerwanie wyznaczonego czasu

rozpoczęcia natarcia.

Planowanie działań wojsk raketowych i artylerii podczas niszczenia zgrupowania nieprzyjaciela, które włamie się lub przerwie w głąb obrony i podczas wykonywania armijnego przeciwuderzenia ma charakter orientacyjny. Przeciwuderzenie armii planuje się w kilku wariantach w zależności od możliwego kierunku natarcia głównego zgrupowania nieprzyjaciela. Określa się przy tym możliwy skład wojsk raketowych i artylerii sposób manewru nimi, przewidywane rejony wykonania uderzeń przez wojska raketowe i ognia przez artylerię. Przed frontem i na skrzydłach dywizji podczas rozwijania ich do przeciwuderzenia planuje się i przygotowuje rubieże ogniowe odwodu - przeciwpancernego. Ostateczny plan działań bojowych wojsk raketowych i artylerii na ten okres sporządza się w toku operacji po powzięciu przez dowódcę armii decyzji do przeciwuderzenia. Wariant użycia wojsk raketowych i artylerii w czasie wykonywania przeciwuderzenia przedstawia załącznik nr 7.

3. Stawianie zadań wojskom raketowym i artylerii oraz ich rozwinięcie i rozmieszczenie

Wojskom raketowym i artylerii stawia zadania osobiście dowódca armii lub na podstawie jego decyzji szef wojsk raketowych i artylerii. Zależnie od warunków organizacji obrony, zadania mogą być stawiane w różnej formie. Jeśli czas i warunki pozwalają, zadania stawia się w formie zarządzeń bojowych dla dowódców armijnych brygad /pułków/ i szefów artylerii.

W wypadku przechodzenia do obrony w toku operacji zaczepnej, zadania dla odpowiednich dowódców i sztabów przekazuje się przez techniczne środki łączności niezwłocznie w miarę rozwiązywania poszczególnych zagadnień użycia wojsk raketowych i artylerii w operacji obronnej. W pierwszej kolejności ustala

się i przekazuje zadania dla ABROT, następnie dla dywizjonów rakiet taktycznych i armijnego odwodu przeciwpancernego.

Rozwinięcie wojsk raketowych i artylerii we wszystkich wypadkach powinno wyprzedzać rozwinięcie sił głównych armii. Rozwinięcie wojsk raketowych i artylerii i przygotowanie ich do wykonania zadań podporządkowuje się wariantom działań bojowych z użyciem broni jądrowej. Powinno ono zapewnić jak najszybsze przygotowanie ich do użycia broni jądrowej.

Rozmieszczenie wojsk raketowych i artylerii powinno być zgodne z zamiarem operacji obronnej. Do zasadniczych właściwości rozmieszczenia wojsk raketowych i artylerii w obronie należą:

- wybór i przygotowanie - oprócz zasadniczych - tymczasowych i zapasowych rejonów stanowisk startowych /ogniowych/;
- urzutowane rozmieszczenie artylerii w głąb i na kierunkach zagrożenia pancernego;
- pełna inżynieryjna rozbudowa rejonów stanowisk startowych /ogniowych/ i punktów dowodzenia;
- stosowanie dział /plut. w baterii/ wędrownych i organizacja działania pododdziałów artylerii z zasadzek;
- rozwinięcie sieci pomocniczych i powietrznych punktów obserwacyjnych w celu rozpoznania nieprzyjaciela;
- wcześniejsze przygotowanie przedsięwzięć zapewniających szybkie odtworzenie zdolności bojowej oddziałów i pododdziałów,

Przy wyborze rejonów stanowisk startowych obowiązują następujące zasady:

- zasadnicze rejony stanowisk startowych oddziałów rakiet wybiera się w miarę możliwości z boku od spodziewanego kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela i głębiej aniżeli w na-

tarciu, w terenie posiadającym dobre warunki maskowania naturalnego;

- zasadniczy rejon stanowisk startowych dla brygady rakiet może być w odległości 60-90 km, a dla dywizjonów rakiet taktycznych - w odległości do 20 km od przedniego skraju;

- zapasowe rejony stanowisk startowych /po dwa-trzy dla każdego dywizjonu/ przygotowuje się na wypadek niemożności wykonania zadań z zasadniczych rejonów. Odległość między nimi może wynosić: 30-40 km dla brygady rakiet operacyjno-taktycznych i 5-10 km dla dywizjonów rakiet taktycznych;

- dla dywizjonów rakiet taktycznych z dywizji drugiego rzutu armii angażowanych do wykonania kontrprzygotowania /pierwszego uderzenia jądrowego - za ugrupowaniem bojowym dywizji pierwszego rzutu armii;

- w celu wsparcia walki w pasie przesłaniania, zwalczania podchodzącego nieprzyjaciela i przeprowadzenia kontrprzygotowania wybiera się tymczasowe rejony stanowisk startowych.

Artylerię rozmieszcza się tak, aby jej większość w wypadku włamania się czołgów nieprzyjaciela mogła wziąć udział w niszczeniu ich oraz zabezpieczyć osłonę ogniową wyłomów powstałych od uderzeń jądrowych nieprzyjaciela.

Armijną grupę artylerii rozmieszcza się na najważniejszym kierunku, w pasach obrony dywizji pierwszego rzutu, w odległości 6-8 km od przedniego skraju tam, gdzie przewiduje się przeprowadzenie kontrprzygotowania lub niezbędne jest wzmocnienie ognia artylerii dywizji pierwszego rzutu. Zapasowe rejony stanowisk ogniowych AGA przewiduje się na możliwych kierunkach uderzeń nieprzyjaciela i w głębi obrony do wsparcia armijnego przeciwuderzenia.

Stanowiska ogniowe artylerii będącej w dyspozycji dowódców dywizji wybiera się między pierwszą a drugą i za drugą pozycją - w odległości 3-5 i więcej kilometrów od przedniego skraju obrony. Każdemu dywizjonowi artylerii wyznacza się 1-2 zapasowe rejony stanowisk ogniowych w odległości 5-10 km od zasadniczych.

Ponadto podczas przechodzenia do obrony bez styczności z nieprzyjacielem, tymczasowe stanowiska ogniowe wyznacza się w rejonie przedniego skraju dla części artylerii przeznaczonych do zwalczania nieprzyjaciela na podejściach do obrony i wsparcia oddziałów wydzielonych i pododdziałów ubezpieczeń w pasie przesłaniania.

Odwody przeciwpancerne rozmieszcza się na kierunkach możliwego uderzenia nieprzyjaciela w rejonach zapewniających szybkie ich wyjście na rubieże ogniowe:

- odwód przeciwpancerny armii - za dywizjami pierwszego rzutu w odległości 30-60 km od przedniego skraju;

- odwód dywizji - z zasady za ugrupowaniem bojowym pierwszorzutowych pułków - w odległości 15-20 km od przedniego skraju;

- odwód pułku zmechanizowanego na głębokości drugiego rzutu pułku w odległości 8-10 km od przedniego skraju.

W rejonach rozmieszczenia odwody przeciwpancerne zajmują stanowiska ogniowe z utrzymaniem ciągłej gotowości do wyjścia na rubieże ogniowe lub do odparcia czołgów nieprzyjaciela z miejsca.

Na każdym kierunku zagrożenia pancernego przygotowuje się dwie-trzy rubieże ogniowe dla odwodu przeciwpancernego armii i dywizji oraz nie więcej jak dwie dla odwodu przeciwpancernego pułku.

Najbliższą rubież od przedniego skraju wyznacza się:

- dla odwodu przeciwpancernego armii w rejonie obrony pułku drugiego rzutu lub za nim /8-10 km od przedniego skraju/;
- dla odwodu przeciwpancernego dywizji - przed batalionami drugiego rzutu /pierwszorzutowych pułków/ lub w rejonie ich obrony /4-5 km od przedniego skraju/;
- dla odwodu przeciwpancernego pułku - za batalionami pierwszego rzutu, czyli za pierwszą pozycją /2-3 km od przedniego skraju/.

Przy ustaleniu szerokości rubieży ogniowej odwodu przeciwpancernego przyjmuje się front rozwinięcia dla baterii artylerii przeciwpancernej 1-1,5 km; dla dywizjonu - z uwzględnieniem odstępów między bateriami - do 3 km; dla pułku artylerii przeciwpancernej we współdziałaniu z oddziałem zaporowym - około 8-10 km.

IV. ZASADY DZIAŁANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

W użyciu wojsk raketowych i artylerii w operacji obronnej armii wyróżniają się następujące zasadnicze etapy działania:

- przechodzenie armii do obrony w toku operacji zaczepnej;
- wykonania zadań ogniowych w celu zerwania lub osłabienia natarcia nieprzyjaciela;
- odpierania natarcia nieprzyjaciela przed przednim skrajem;
- niszczenia wojsk nieprzyjaciela w rejonach włamania i podchodzących jego odwodów;
- ogniowego wsparcia przeciwuderzenia.

Organizacja przejścia wojsk raketowych i artylerii do wsparcia działań obronnych armii rozpoczyna się z chwilą

podjęcia decyzji przez dowódcę armii. Jeżeli przejście armii do obrony następuje w toku operacji zaczepnej to w większości wypadków będzie się ono odbywało w skomplikowanej sytuacji naziemnej i powietrznej, podczas bezpośredniego odpierania uderzeń nieprzyjaciela. W takich warunkach pierwszoplanowym zadaniem stojącym przed wojskami raketowymi i artylerią będzie:

- przygotowanie systemu uderzeń raketowych i ognia artylerii, w tym również ognia na wprost wszystkich rodzajów środków ogniowych;

- dokonanie niezbędnego przegrupowania artylerii zgodnie z zamiarem dowódcy armii;

- zachowanie ciągłości dowodzenia.

Zerwanie lub osłabienie natarcia nieprzyjaciela osiąga się przez zniszczenie jego środków napadu jądrowego i rozbięcie zasadniczych zgrupowań uderzeniowych. Do właściwości zwalczania środków napadu jądrowego w obronie należy zaliczyć:

- kolejne zwalczanie ich w miarę podchodzenia i rozwijania;

- niszczenie taktycznych środków napadu jądrowego łącznie ze zgrupowaniami na dalekich podejściach do obrony;

- wstępne obezwładnienie /ze względu na brak odpowiednich możliwości/ taktycznych środków napadu jądrowego i artylerii, ogniem artylerii a następnie niszczenie ich innymi środkami rażenia, głównie uderzeniami lotnictwa i śmigłowców bojowych.

Zasady zwalczania środków napadu jądrowego są podobne jak w operacji zaczepnej. Do natychmiastowego ich niszczenia utrzymuje się pododdziały dyżurne - drot z ABRC i po baterii z każdego dywizjonu rakiet taktycznych dywizji pierwszego rzutu. Ilość środków artyleryjskich utrzymywanych w dywizjach

i pułkach pierwszego rzutu może wynosić: w dywizji 1-2 dywizjony; w pułku do dywizjonu.

1. Użycie wojsk raketowych i artylerii w czasie wykonywania kontrprzygotowania

Wykonanie kontrprzygotowania w szeregu operacji obronnych ostatniej wojny /załącznik nr 8/ doprowadziło w rezultacie do przesunięcia terminów rozpoczęcia natarcia nieprzyjaciela oraz osłabienia sił jego uderzenia. W warunkach stosowania broni jądrowej cele kontrprzygotowania mogą stać się bardziej zdecydowane. W sprzyjających warunkach kontrprzygotowanie może być końcowym aktem obrony /jeśli spowoduje zerwanie natarcia nieprzyjaciela/ lub w przypadku użycia mniejszej ilości środków może zapewnić opóźnienie rozpoczęcia natarcia nieprzyjaciela i tym samym zyskanie czasu na organizację obrony. Kontrprzygotowanie rozpoczynające się z zaskoczeniem powinno uprzedzić nieprzyjaciela w użyciu broni jądrowej i przeprowadzeniu przez niego artyleryjskiego przygotowania.

Związki i oddziały rakiet i artylerii podczas kontrprzygotowania z zasady wykonują swoje zadania z zasadniczych rejonów stanowisk startowych /ogniowych/ stosując manewr uderzeniami i ogniem ze skrzydeł i z głębi. Przy angażowaniu dywizjonów rakiet taktycznych do wykonania kontrprzygotowania na wojska nieprzyjaciela znajdujące się w rejonach ześrodkowania mogą one na ten okres zajmować tymczasowe stanowiska startowe w rejonie przedniego skraju.

Oddziały i pododdziały artylerii, które wykonały manewr sprzętem na odcinek kontrprzygotowania, zajmują tymczasowe stanowiska ogniowe i niezwłocznie po wykonaniu kontrprzygotowania powracają do poprzednio zajmowanych rejonów.

Czas trwania i układ kontrprzygotowania zależy od jego celu, zakresu zadań ogniowych, ilości wydzielonych środków jądrowo-

wych i amunicji oraz składu użytych środków rażenia.

Jeżeli zadaniem kontrprzygotowania jest zerwanie natarcia nieprzyjaciela w sile korpusu armijnego, to w jego głównym zgrupowaniu należy porazić: środki napadu jądrowego, dwie dywizje, stanowiska dowodzenia i główną masę artylerii. Dla zniszczenia dwóch dywizji nieprzyjaciela potrzeba 20 do 24 ładunków i 3-5 ładunków do rażenia środków napadu jądrowego i stanowiska dowodzenia korpusu. Ogółem dla zerwania natarcia w takim wypadku trzeba użyć 23 do 30 ładunków jądrowych. Zadanie to z punktu widzenia użycia niezbędnych środków przenoszenia może być zrealizowane uderzeniami frontowej i armijnej brygady rakiet operacyjno-taktycznych, lotnictwa oraz dwóch-trzech dywizjonów rakiet taktycznych.

Przed kontrprzygotowaniem przeprowadza się rozpoznanie bezpośrednie obiektów, a oddziały raketowe doprowadza do gotowości nr 1. Wykonanie uderzenia z tej gotowości z uwzględnieniem czasu lotu rakiet może zająć 10-12 minut. Uderzenia lotnictwa najwygodniej jest wykonać po uderzeniach raketowych, kiedy w wyniku rażenia głównego zgrupowania będzie obezwładniany również system obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela. Artyleria wykonuje swoje zadania nawałami ogniowymi w czasie 15-20 minut w zależności od wyznaczonej gęstości obezwładnienia celów.

Układ kontrprzygotowania w tym wypadku może być następujący:

- 10 min. - zmasowane uderzenia wojsk raketowych z gotowości nr 1 do wykrytych środków napadu jądrowego, ważniejszych stanowisk dowodzenia i zasadniczych zgrupowań wojsk nieprzyjaciela;

- 15 min. - nawała ogniowa artylerii do baterii nieprzyjaciela, środków OPL oraz siły żywej i środków ogniowych przed przednim skrajem;

- 10-15 min.- uderzenie lotnictwa na pozostałe środki napadu jądrowego, baterie artylerii, kolumny wojsk oraz odwody nieprzyjaciela.

Tak więc łączny czas kontrprzygotowania może wynosić około 40 minut. W wypadku równoczesnego uderzenia wojsk raketowych i lotnictwa do różnych obiektów /na różnych kierunkach/ czas trwania kontrprzygotowania może wynosić tylko około 25 minut.

Po zmasowanym uderzeniu wojsk raketowych i lotnictwa mogą być kontynuowane pojedyncze /grupowe/ uderzenia w celu niedopuszczenia do odtworzenia zdolności bojowej wojsk nieprzyjaciela i rażenia nowo wykrytych środków napadu jądrowego.

Skuteczność kontrprzygotowania zwiększa się przez użycie ładunków jądrowych o większej mocy i stosowanie uderzeń naziemnych.

W warunkach niestosowania broni jądrowej możliwości rażenia nieprzyjaciela w kontrprzygotowaniu będą znacznie ograniczone, a stąd może ono być prowadzone w celu osłabienia siły pierwszego uderzenia nieprzyjaciela lub zerwania wyznaczonego czasu rozpoczęcia natarcia. Kontrprzygotowanie w tych warunkach może być wykonane na wojska nieprzyjaciela rozwinięte do natarcia w bezpośredniej styczności lub rozwijające się do natarcia z marszu.

Rejon kontrprzygotowania winien obejmować granice działania związków taktycznych pierwszego rzutu zgrupowania uderzeniowego wojsk nieprzyjaciela. W wypadku wykonania przez nieprzyjaciela głównego uderzenia na styku dwóch jego dywizji - szerokość rejonu kontrprzygotowania może wynosić 15-20 km głębokość określa się odpowiednio do zasięgu ognia artylerii i wynosi 10-15 km.

Jeżeli nieprzyjaciel wykonuje uderzenie na kilku kierunkach, to dla artylerii można wyznaczać dwa rejony kontrprzygotowania, każdy o szerokości 8-10 km. Niezależnie od wyznaczonych rejonów

kontrprzygotowania - środki napadu jądrowego i inne ważne obiekty nieprzyjaciela razi się przed całym frontem obrony armii.

Ogniem artylerii razi się w kontrprzygotowaniu następujące obiekty: środki napadu jądrowego, artylerię, czołgi, siłę żywą, środki ogniowe oraz stanowiska dowodzenia oddziałów i związków taktycznych pierwszego rzutu głównego zgrupowania uderzeniowego nieprzyjaciela.

Udział artylerii w kontrprzygotowaniu podczas natarcia nieprzyjaciela z marszu rozpoczyna się od zwalczania wojsk nieprzyjaciela na podejściach do obrony, tj. w momencie gdy jego artyleria zajmuje rejony stanowisk ogniowych a wojska wychodzą na rubież rozwinięcia w kolumny batalionowe. W tym celu artyleria wykorzystując maksymalny zasięg swego sprzętu razi ogniem podchodzące kolumny czołgów, transporterów i artylerii, utrudnia im manewr przez niszczenie przepraw i likwidowanie ciąśnin i węzłów dróg oraz dezorganizację systemu dowodzenia. Kontrprzygotowanie może być wykonane jednocześnie na wszystkie przygotowujące się do uderzenia zgrupowania nieprzyjaciela lub tylko na jedno z nich /główne/. Zazwyczaj jest ono organizowane wg planu frontu a niekiedy i armii.

Skład angażowanej artylerii do kontrprzygotowania określa się odpowiednio do zakresu stojących przed nią zadań z uwzględnieniem gęstości obezwładnienia i zużycia amunicji. Z doświadczeń wojny i prowadzonych ćwiczeń wynika, że przy kolejnym wykonaniu zadań /na początku razi się artylerię i SD, a następnie - zgrupowania czołgów /piechoty/ potrzeby w artylerii wynoszą półtora - dwa dywizjony artylerii na 1 km odcinka kontrprzygotowania.

Do udziału w kontrprzygotowaniu wykorzystuje się artylerię związków taktycznych pierwszego rzutu broniących się na kierunku jego prowadzenia, artylerię armijną i wzmocnienia armii oraz

artylerię dywizyjną związków taktycznych drugiego rzutu. Na organizację kontrprzygotowania potrzeba: we froncie i armii 6-8 godzin, w dywizji 3-5 godzin.

Czas trwania i układ kontrprzygotowania zależy od liczby i rodzaju zwalczanych obiektów, niezbędnej gęstości obezwładnienia oraz ilości użytych środków ogniowych i zużycia amunicji.

W celu rażenia nieprzyjaciela we współczesnych warunkach, zużycie amunicji może wynosić 0,8-1,0 jo. Zaleca się przy tym, środki napadu jądrowego i artylerię razić z pełną gęstością obezwładnienia, a pododdziały piechoty i czołgów - z gęstością 50-70 %. Czas trwania kontrprzygotowania zwykle określa się na podstawie czasu niezbędnego na wystrzelenie wydzielonej ilości amunicji. Przy zużyciu - 0,8-1,0 jo pocisków, zadanie może być wykonane w ciągu 25-30 minut. Jeżeli wydziela się oddzielny czas na wykonanie uderzeń przez lotnictwo /10 min./, to ogólny czas trwania kontrprzygotowania wyniesie 35-45 min. Jeden z możliwych wariantów układu kontrprzygotowania może być następujący:

- 8 min. NO - dla obezwładnienia artylerii, stanowisk dowodzenia i środków obrony przeciwlotniczej;

- 17 min. NO - dla obezwładnienia czołgów i piechoty zmotoryzowanej;

- 10 min.- uderzenie lotnictwa^{do}/baterii artylerii, ważniejszych stanowisk dowodzenia i wybranych zgrupowań czołgów i piechoty;

- 10 min. NO - dla obezwładnienia artylerii i wojsk pierwszego rzutu.

W toku odpierania natarcia nieprzyjaciela główny wysiłek wojsk raketowych i artylerii koncentruje się na zniszczeniu środków napadu jądrowego i zasadniczych zgrupowań nieprzyjaciela na podejściach, rubieżach rozwinięcia oraz przed przednim skrajem

obrony i w rejonach włamania.

Z chwilą wyjścia czołgów nieprzyjaciela na odległość 2-3 km od przedniego skraju do walki z nimi włączają się środki przeciwpancerne w kolejności: PPK, działa przeciwpancerne i czołgi, ciężkie granatniki przeciwpancerne /SPG-9/, a z odległości 200-300 m - lekkie granatniki przeciwpancerne i inne środki pododdziałów piechoty.

Prowadzenie w odparciu natarcia nieprzyjaciela wiąże się przede wszystkim z rozbiciem i odparciem uderzenia jego głównych zgrupowań pancernych, w czym decydującą rolę odgrywa umiejętnie zorganizowany ogień na wprost dział, czołgów, PPK i granatników przeciwpancernych.

Z przeprowadzonych ćwiczeń wynika, że do wykonania głównego zadania obrony - odparcia ataków czołgów nieprzyjaciela - niezbędna jest następująca gęstość środków przeciwpancernych na 1 km na kierunku zagrożenia pancernego: na głębokość obrony pułków pierwszego rzutu - 10-12 ; dywizji - 15-18 i armii - 20-30.

W osiągnięciu wykazanych gęstości środków przeciwpancernych ważną rolę odgrywa zgranie działania odwodów przeciwpancernych pułków, dywizji, armii i frontu. Ponadto cała artyleria /w tym strzelająca z zakrytych stanowisk ogniowych/ powinna być gotowa do zwalczania przerywających się czołgów nieprzyjaciela ogniem na wprost.

Wojska nieprzyjaciela włamujące się w głąb obrony obezwładnia się uderzeniami rakiet taktycznych i zmasowanym ogniem artylerii, we współdziałaniu z uderzeniami lotnictwa. Odwody przeciwpancerne i oddziały zaporowe oraz ogień na wprost artylerii wykorzystuje się na kierunkach największego zagrożenia. Rakiety operacyjno-taktyczne wykorzystuje się w tym okresie do zwalczania

odwodów oraz desantów powietrznych nieprzyjaciela w rejonach wyjściowych do desantowania i na lotniskach.

2. Użycie wojsk raketowych i artylerii w czasie wykonywania przeciwuderzenia

Udział wojsk raketowych i artylerii we wsparciu armijnego przeciwuderzenia polega na niszczeniu środków napadu jądrowego i zasadniczego zgrupowania nieprzyjaciela w rejonie włamania oraz zwalczaniu podchodzących odwodów. Użycie wojsk raketowych i artylerii w czasie wykonywania przeciwuderzenia przedstawia załącznik nr 7.

Zasadniczą rolę w osiągnięciu celów przeciwuderzenia odgrywa broń jądrowa. Doświadczenia z ćwiczeń wskazują, że podczas przeciwuderzenia zużywa się conajmniej 30-35 % przydzielonych na operację ładunków jądrowych.

Uderzenia wojsk raketowych wykonuje się na siły główne przerywającego się zgrupowania nieprzyjaciela, środki napadu jądrowego, artylerię, podchodzące odwody, stanowiska dowodzenia i samoloty na lotniskach. Wykonanie zmasowanego /grupowego/ uderzenia jądrowego przez wojska raketowe armii i frontu we współdziałaniu z lotnictwem powinno nastąpić przed wyruszeniem związków taktycznych z rejonów wyjściowych.

Dywizjony raket taktycznych i artyleria przeciwuderzających związków taktycznych wychodzą i rozwijają się w ugrupowanie bojowe wcześniej, tak by do czasu podejścia wojsk do rubieży zasięgu uderzeń taktycznych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela osiągnąć gotowość do wykonania zadań ogniowych.

Z chwilą wyruszenia związków taktycznych z rejonów wyjściowych do przeciwuderzenia artyleria we współdziałaniu z innymi środkami bierze udział w osłonie ich podejścia i ogniowym przygotowaniu przeciwuderzenia w trakcie którego obezwładnia i niszczy

taktyczne środki napadu jądrowego nieprzyjaciela, artylerię, siłę żywą, czołgi i środki przeciwpancerne nieprzyjaciela na kierunkach przeciwuderzenia i na skrzydłach oraz inne cele i obiekty nie porażone bronią jądrową.

Czas trwania i układ ogniowego przygotowania zależy od składu przeciwdziałającego zgrupowania nieprzyjaciela, stanu własnych sił i środków, celu przeciwuderzenia i określa się go zwykle tak jak podczas natarcia z marszu.

Z prowadzonych ćwiczeń wynika, że jeżeli przeciwuderzenie wykonuje się w lukę w głównym ugrupowaniu wojsk nieprzyjaciela lub gdy nieprzyjaciel poniósł w dotychczasowych działaniach znaczne straty - atak może się rozpocząć po jednej silnej nawale ogniowej na artylerię i środki przeciwpancerne lub po krótkim 15-20 minutowym ogniowym przygotowaniu. Jeżeli natomiast przeciwuderzenie wykonuje się z użyciem tylko konwencjonalnych środków rażenia, to czas trwania ogniowego przygotowania przeciwuderzenia może wynosić 25-30 minut z zużyciem 0,5-0,8 jo amunicji.

Do wsparcia przeciwuderzenia angażuje się artylerię dywizji wykonujących przeciwuderzenie i artylerię dywizji broniących się na kierunku przeciwuderzenia oraz artylerię armijną i wzmocnienia. Teoretycznie określone potrzeby wskazują, że gęstość dział i moździerzy winna wynosić od 40 do 60 na 1 km frontu przeciwuderzenia.

Ogniowe wsparcie podczas wykonywania przeciwuderzenia w warunkach stosowania broni jądrowej z zasady wykonuje się metodą ześrodkowań ognia, natomiast w działaniach konwencjonalnych - kolejnymi ześrodkowaniami ognia na głębokość ugrupowania batalionów pierwszego rzutu, a następnie ześrodkowaniami ognia i ogniem do celów pojedynczych.

Na zakończenie należy podkreślić, że organizacja i prowadzenie obrony nasuwa szereg problemów, które winny być nadal dosko-

nalone. Dotyczy to głównie:

- rozpoznania sił i środków nieprzyjaciela i terminowego dostarczenia niezbędnych danych do przygotowania uderzeń rakietowych i ognia artylerii;

- optymalnego wykorzystania wszystkich posiadanych środków ogniowych do wykonania kontrprzygotowania;

- organizacji obrony przeciwpancernej.

Podane w opracowaniu zasady mogą z upływem czasu ulec pewnym zmianom. Stąd też koniecznym jest systematyczne śledzenie zmian w uzbrojeniu i zasadach działania wojsk własnych i nieprzyjaciela i poszukiwanie optymalnych rozwiązań przy dowolnym wariacie przejścia do obrony.

Wykonano w 3 egz.

Egz.nr 1-3 Bibl.Nauk.OZS

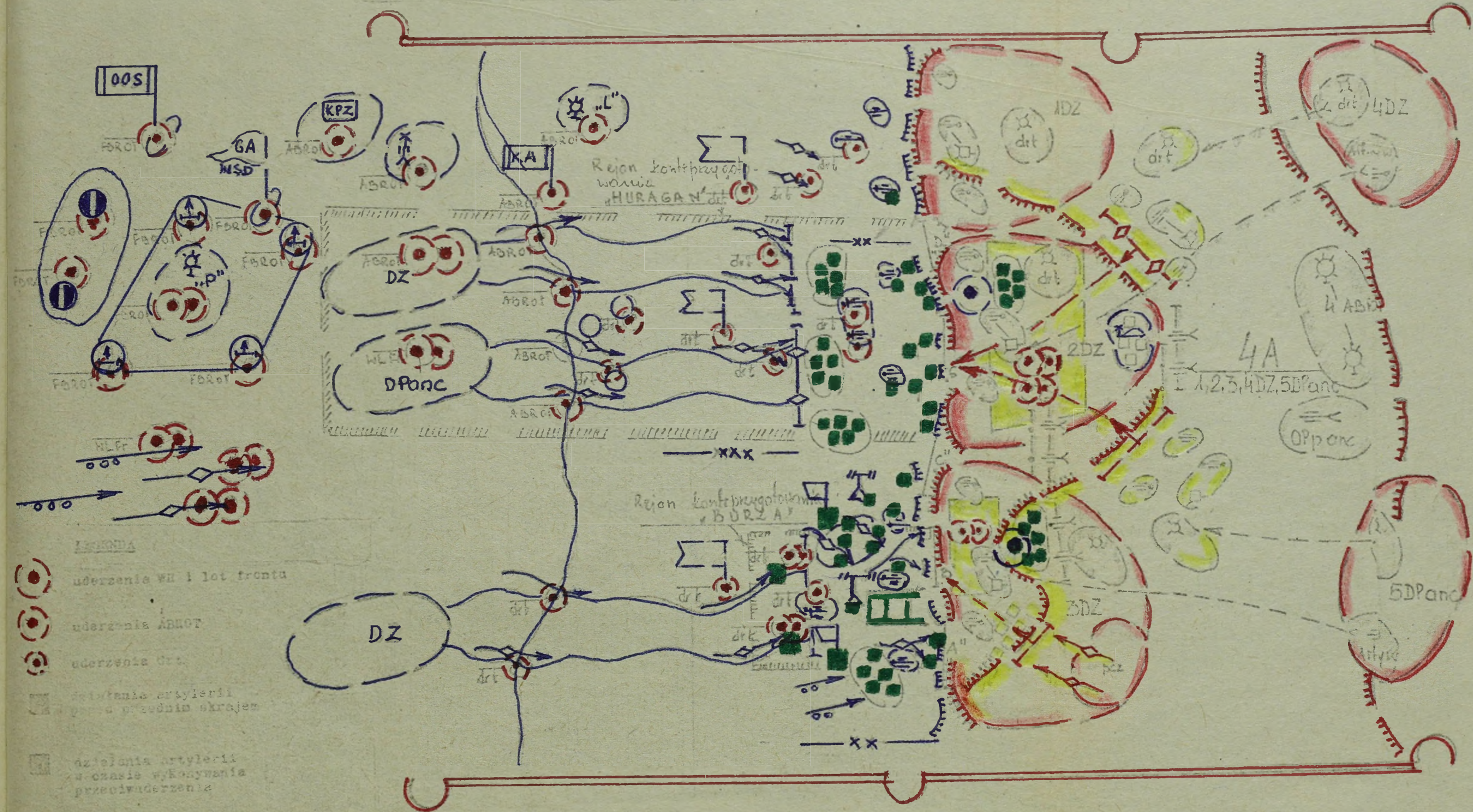
Wyk.płk OBLUSKI

Druk.JW, dn.14.09.1981 r.

Nr ks.0138/Art.

ZADANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII W OPERACJI OBRONNEJ ARMII

kgz.nr...
Załącznik nr 1

- Legenda**
- uderzenia WU i lot frontu
 - uderzenia ABROT
 - uderzenia DZ
 - odwołania artylerii z przodu przednich skrajów
 - odwołania artylerii w czasie wykonywania przeciwdzierzenia

Wskazano w 1. egz.
kgz.nr 1-3 0101.Nauk 025
Wzrost obywateli
1937 nr 0101/73

Wojska rakietowe wykorzystuje się do:

- △ niszczenia środków napadu jądrowego;
- △ zercania lub osłabienia jego natarcia - przez rażenie głównych grupowań w rejonach zesrodkowania, na drogach podjęcia, rubieżach rozwinęta i podczas kontrprzygotowania;
- △ dezorganizacji dowodzenia;
- △ zwalczania środków obrony przeciwniczej;
- △ zwalczania podchodzących oddziałów;
- △ zwalczania wojsk nieprzyjaciela w dokonany wyłomie oraz podczas przeciwdzierzenia;
- △ dezorganizowania pracy tyłów.

Artyleria wykonyuje następujące zadania:

- △ zwalcza środki napadu jądrowego, artylerię i czołgi nieprzyjaciela;
- △ zwalcza główne grupowania wojsk nieprzyjaciela na podejściach do obrony, podczas podchodzenia do przedniego skraju i na rubieżach rozwinęta;
- △ uczestniczy w kontrprzygotowaniu;
- △ odpiera ataki czołgów i piechoty nieprzyjaciela, niszczy go podczas włamania;
- △ wykonuje artyleryjskie przygotowanie i wsparcie działań bojowych wojsk podczas kontrataków i przeciwdzierzenia;
- △ zwalcza desanty powietrzne i środki radiotechniczne oraz SI;
- △ osłania swoją ogólną szczytą i laki między związkami /oddziałami/ i wyłomy powstałe w wyniku uderzeń jądrowych nieprzyjaciela;
- △ wspiera działania bojowe wojsk broniących pasa przesłaniania, przedniej pozycji i pozycji ubezpieczeń bojowych.

SKŁAD BOJOWY WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII ARMII

Rodzaj związku taktycznego / oddziału/	Wyrzutnie raketowe		Artyleria do ognia pośredniego		Artyleria przeciwpancerna				
	T /R-70/	OT /R-300/	Moździerz	Art. lufowa	Art. rakieta	PPK	Działa	SPG	Razem
ABROT	1	6							
ABAA	1			72	18				90
apappanc	1								
adah / 122 mm H/	3			54					54
drt i art. DZ	3	12	12	216	36	90	54	36	180
drt i art. DPanc	2	8	8	120	24	12			12
R A Z E M	20	6	26	462	78	102	108	36	246

OKREŚLENIE POTRZEBNEJ ILOŚCI RAKIET JĄDROWYCH I KONWENCJONALNYCH
NA OPERACJĘ OBRONĄ ARMII

A. Rakiety jądrowe

Obiekty	Obiekty zwalczane bro- nią jądrową			Z tego zwalczą się		
	Na kie- runku głównego uderze- nia	Na dru- gim kie- runku	Razem	środka- mi frontu	Na KGU	Na dru- gim
Zerwanie /osłabienie/ natarcia nieprzyjaciela						
baterie /plut./ "p"	3/9/		9	9		
dpr /bpr/ "L"	1/3/	1/3/	2/6/		3	3
składy /punkty/ zaopatryw.w AJ	3	2	5	3	1	1
SD /GA i KA/ punkty dowodzenia lotnictwem	4	2	6	2	2	2
baterie rakiet plot /N,H/	4	3	7	4	3	
Dywizje zmech. I rzutu /po 6 UJ/DZ/	2/12/	1/6/	3/18/		2/12/	1/6/
DPanc II rzutu /po 10-12 UJ/ DPanc/	1/12/	1/10/	2/22/	2/22/		
R A Z E M	47	26	73	40	21	12
Zniszczenie jednej do dwóch dywizji w rejonie włamania podczas wykonywania przeciwwuderzeniami						
Dywizja w rejo- nie włamania /po 10 UJ/dy- wizję/	1,5/15/	0,5/5/	2(20)		15	5
OGÓLEM NA OPERACJĘ				40	36	17

Objaśnienia:

- Do obliczeń przyjęto, że w pasie obrony armii nieprzyjaciel może nacierać dwoma zgrupowaniami wojsk /każde w składzie KA: na kierunku głównego uderzenia zgrupowaniem w składzie czterech dywizji; na drugim kierunku zgrupowaniem w składzie trzech dywizji; każde zgrupowanie posiada - dywizjon pocisków raketowych "Lance".

2. Przy określaniu stopnia porażenia przyjęto - częściowe obezwładnienie dywizji pierwszego rzutu oraz zniszczenie dywizji drugorzutowych nieprzyjaciela.

B. Rakiety konwencjonalne /dla rakiet taktycznych/

Etapy operacji	Ilość zaangażowanych dywizjonów /wyrzutni/	Ilość rakiet na wyrzutnię	Ogólna ilość rakiet	Zużycie rakiet na obiekt	Ilość zwalczanych obiektów
Przechodzenie armii do obrony w toku operacji zaczepnej	3-12	1-2	12-24	6-8	2-3
Wykonanie zadań w celu osłabienia natarcia	3-12	1-2	12-24	6-8	2-3
Walka o utrzymanie taktycznej strefy obrony	3-12	2	24-24	6-8	3-4
Wykonanie przeciwwuderzenia	4-16	1-2	16-32	6-8	2-4
R A Z E M			64-104 /średnio 84/		9-14

Objaśnienia:

1. Za podstawę do obliczenia potrzebnej ilości rakiet konwencjonalnych przyjęto: możliwości wykonania zadań /szybkostrzelność drt/; ilości zwalczanych obiektów i obowiązujące normy zużycia rakiet na obiekt.

OKREŚLENIE MOŻLIWOŚCI ARTYLERII W OPERACJI
OBRONNEJ ARMII

Rodzaj związku taktycznego /oddziału/	Ilość dział	Możliwości artylerii do ognia pośredniego			Możliwości środków ppanc	
		Postawienia SOZ /m/	Zwalczania bat. art.	Zwalczania kp/kcz/	Ilość środków	Zwalczania czołgów
DZ	138	6900	4	10	60	120
DZ	138	6900	4	10	60	120
DZ	138	6900	4	10	60	120
ABAA	90	3600	5	7		
adah-3	54	2700	3	3		
apappanc					54	108
Razem możliwości artylerii I rzutu armii	558	27000	20	40	234	468
DPanc	90	4500	4	7	6	12
DPanc	90	4500	4	7	6	12
Razem możliwości II rzutu armii	180	9000	8	14	12	24
Ogółem możliwości artylerii armii	738	36000	28	54	246	492

Objaśnienia:

1. Do obliczeń przyjęto:

- przy zwalczaniu artylerii - trzy baterie własne do baterii nieprzyjaciela. Do zwalczania artylerii przyjęto tylko artylerię dywizyjną i armijną;

- nacierające wojska nieprzyjaciela poza ukryciami i dywizjon artylerii lufowej jest w stanie razić zasadnicze siły kompanii piechoty /czołgów/ rozwiniętej w ugrupowaniu bojowym; dywizjon artylerii raketowej zasadnicze siły batalionu w ugrupowaniu bojowym.

WARTOŚCI ŚREDNIEGO WSPÓŁCZYNNIKA SKUTECZNOŚCI
ŚRODKÓW PRZECIWPANCERNYCH

Nazwa środka przeciwpancer- nego			Wartość współczynnika skuteczności		
			Do czołgów		Do BWP i tran- sporterów opan- cerzonych
			Znajdujących się obecnie w armiach NATO	Wprowadzonych na uzbrojenie w latach 80- tych	
Granaatniki przeciwpan- cerne	RPG-7	0,5	0,3	0,7	
	SPG-9	1,4	1,2	1,8	
P P K	Kierowa- ne ręcz- nie	wóz bojo- wy	2,2	2,0	3,0
		zestaw przenośny	2,0	1,8	2,0
	Kierowa- ne pół- automa- tycznie	wóz bojo- wy	2,5	2,2	3,5
		zestaw przenośny	2,4	2,0	2,5
Armaty przeciwi- pancerne	100 mm armata T-12 ^{x/}	1,8	1,3	2,5	
	100 mm armata BS-3	0,8	-	2,5	
	85 mm armata D-44	1,2	-	2,5	
Czołgi	T-55	1,2	-	2,0	
	T-62 ^{x/}	1,8	1,4	3,5	
	T-72	2,5	2,0	4,0	
Y	BWP	2,0	1,4	2,9	
Niszczyciel czołgów T-1		3,0	2,8	4,0	

x/ Sprzęt znajdujący się na uzbrojeniu Armii Radzieckiej.

ZADANIA WOJSK RAKIETOWYCH I ARTYLERII PODCZAS PRZEGIWUDERZENIA

Załącznik nr 7

Egz.nr...

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW /wariant/

Środki	ładunki jądrowe	dywizjony artylerii
Frontu	2	
Armii	4	
Dywizji	11	22
Razem	17	22

PODZIAŁ ARTYLERII

- 1DZ - 41,42 adah
- 2DZ - 6FBAH, 43 adah
- 3DZ - 4ABAA
- 4DZ - 6FBAA/przy wprowadz./
- 5DPanc - 4ABAA / - " - /

UDERZENIA JADROWE WYKONYWANE:

- środkami Frontu
- " - ABROT
- " - drt

Wykonano w 3 egz.
Egz. nr 1-3. Bibli. Nauk CZ.
Wyd. p. k. Obłuski
AG. NR nr 04516/WV

CHARAKTERYSTYKA ARTYLERYJSKIEGO KONTRPRZYGOTOWANIA W OPERACJACH OBRONNYCH
ARMII RADZIECKIEJ W CZASIE DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ

Armia, front i data przeprowadzenia kontrprzygotowania	Czas trwania kontrprzygotowania /min./	Szerokość frontu kontrprzygotowania /km/	Gęstość dział na 1 km frontu	Zużycie amunicji artyleryjskiej /jo/	Rozpoczęcie kontrprzygotowania w stosunku do artyleryjskiego przygotowania nieprzyjaciela	Obiekty kontrprzygotowania	Rezultaty kontrprzygotowania
1	2	3	4	5	6	7	8
16 armia Frontu Zachodniego pod Smoleńskiem 2 października 1941 r.	10-15 /na różnych odcinkach/	ok. 8	ok.40 /brało udział 312 dział i moździerzy i 83 granatniki 50 mm/	0,15-0,30 dla różnych kalibrów	Natychmiast po rozpoczęciu artyleryjskiego przygotowania nieprzyjaciela	Piechota i czołgi	Na odcinku: Krowopuskowo, Nowosielie, autostrada w rejonie Jarcewo, nieprzyjaciel zaniechał natarcia
62 armia Frontu Stalingradzkiego w rejonie Mamajew Kurhan 27 września 1942	10	2	100/przy współdziałaniu z lotnictwem/	0,15-0,30	10 minut przed rozpoczęciem artyleryjskiego przygotowania nieprzyjaciela	Dywizja piechoty w rejonie ześrodkowania	Zerwany atak nieprzyjaciela
7 armia gw. Frontu Woroneżskiego pod Kurskiem 5 lipiec 1943	30	Zaplanowano 8 wariantów. Przeprowadzono 3 warianty po 3-4 km./Ogółem 10 km/	36-84	0,5 /Artyleria rakietowa 0,6/	20 minut przed rozpoczęciem artyleryjskiego przygotowania nieprzyjaciela	Piechota i czołgi oraz najbardziej niebezpieczne baterie artylerii, przeprawy	Natarcie nieprzyjaciela /w szczególności 6 i 19 DPanc/ z rejonu Michajłowki na wschodzie brzeg rz. Północny Doniec było zerwane. 19 DPanc poniosła tak znaczne straty, że natarcie mogła rozpocząć z opóźnieniem jednej doby.
6 armia gw. Frontu Woroneżskiego. 4 i 5 lipiec 1943	30	18	30-80 /oraz czołgi z zakr.S0 we współdziałaniu z lotnictwem/	0,5 /Artyleria rakietowa 0,6/	Pierwsza NO na 4 godz. 40 minut. Powtórna NO na 10 minut przed art. przygotowaniem nieprzyjaciela	Piechota i czołgi oraz najbardziej niebezpieczne baterie artylerii	Atak nie został wykonany. Nieprzyjaciel w wyniku poniesienia znacznych strat rozpoczął aktywne działania po upływie 2,5 godzin
6 armia gw. Frontu Woroneżskiego pod Kurskiem 4 i 5 lipiec 1943	30	18	30-80 /oraz czołgi z zakrytych S0 we współdziałaniu z lotnictwem/	0,5 /Artyleria rakietowa 0,6/	Pierwsza NO na 4 godz. 40 minut przed art. przygotowaniem /22.30-22.35.4.7/. Powtórna NO na 10 minut przed art.przygotow. /3.00-3.30 5.7/	Piechota i czołgi oraz najbardziej aktywne baterie	Atak był zaniechany. Nieprzyjaciel poniosł znaczne straty i aktywne działania rozpoczął 2,5 godziny po zakończeniu kontrprzygotowania

1	2	3	4	5	6	7	8
13 armia /15 i 29 KP/ Frontu Centralnego pod Kurskiem 5 lipiec 1943	30	32	30-60	0,25 /Artyleria rakie- towa 0,3/	10 minut przed art. przygotowaniem nie- przyjaciela /2.20-2.30/	Baterie arty- lerii i moż- dziejzy na całym froncie; w końcu częś- ciowo stanowi- ska dowodze- nia, piechota i czołgi na kierunku głów- nego uderze- nia nieprzy- jaciela	Nieprzyjaciel odło- żył atak na dwie godziny /rozpoczął artyleryjskie przy- gotowanie nie o 2.30, lecz o 4.30; przeprowadził je niezorganizowanie i nie osiągnął za- mierzonych rezulta- tów/. Obezwładniono do 100 baterii, do 60 punktów obserwacyj- nych, wysadzono do 12 składów amunicji, rozbito do trzech pułków piechoty, rozbito i uszkodzono do 30 dział szturmo- wych
13 armia /15 i 29 KP/ Frontu Centralnego pod Kurskiem 5 lipiec 1943	30	32	30-60	0,25 /Artyleria rakie- towa 0,3/	5 minut po rozpoczęciu artyleryjskiego przy- gotowania natarcia nieprzyjaciela /4.35 - 5.05/		
46 armia /34 KP/ 3 Frontu Ukraińskiego na rz. DNIESTR 1 czerwiec 1944	30	3	120-140	0,2-0,4	1 godz. przed rozpo- częciem artyleryjs- kiego przygotowania	Piechota i czołgi, punkty obserwacyjne, stanowiska ogniowe arty- lerii	Zerwano natarcie nieprzyjaciela

Wykonano w 3 egz.

egz. nr 1-3 Bibl. Nauk. OZS
Wydruk. płk OBLUSKI
druk. JW, dn. 14.09.1981 r.
nr ks. 0138/art.

44503
BIBLIOTEKA NAUCOWA ASG WP
Archiwum i Kabinety Specjalnych

01169
BIBLIOTEKA NAUCOWA ASG WP
Archiwum i Kabinety Specjalnych